

27. 12. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc listopad 2023

Jako každý měsíc Vám přinášíme nejnovější zprávy z české a evropské regulace finančních institucí, nyní za listopad 2023. Novinky jako vždy rozdělujeme podle příslušných regulovaných sektorů.

EVROPSKÁ UNIE

ESG

- 21/11: LMA - Evropská komise zveřejnila v Úředním věstníku akt v přenesené pravomoci o taxonomii EU v oblasti životního prostředí a akt v přenesené pravomoci v oblasti klimatu - LMA poskytla informaci, že Evropská komise dne 21. listopadu 2023 oficiálně zveřejnila v Úředním věstníku Evropské unie akt v přenesené pravomoci o taxonomii životního prostředí ([TEDA](#)) a akt v přenesené pravomoci v oblasti klimatu ([CDA](#)). V dokumentu TEDA jsou uvedena technická screeningová kritéria pro posouzení, zda hospodářské činnosti významně přispívají k udržitelnému využívání a ochraně vodních a mořských zdrojů, přechodu na oběhové hospodářství, biologické rozmanitosti a ekosystémů, jakož i k prevenci a omezování znečištění. CDA pak stanoví technická screeningová kritéria pro zjištění, zda konkrétní hospodářské činnosti významně přispívají ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobení se této změně. Akty v přenesené pravomoci vstoupí po svém zveřejnění v platnost k 1. lednu 2024.
- 17/11: LMA - Evropská komise zveřejnila závěrečnou zprávu pracovní skupiny EEFIG - LMA zveřejnila zprávu o tom, že Evropská komise publikovala [závěrečnou zprávu](#) pracovní skupiny EEFIG (*Energy Efficiency Financial Institutions Group*), která se zaměřuje na začlenění principu energetické účinnosti do finančních institucí, což je klíčový aspekt energetické strategie EU. Princip "energetická účinnost na prvním místě" upřednostňuje zohlednění nákladově efektivních opatření v oblasti energetické účinnosti v energetickém plánování, politikách a investičních rozhodnutích s cílem zvýšit efektivitu poptávky a dodávek energie. Tato zásada byla zavedena [směrnici o energetické účinnosti](#) jako základní součást energetické strategie EU s tím, že jejím cílem je především snížit spotřebu a výrobu energie. Zpráva obsahuje doporučení pro finanční instituce na třech úrovních, a to (i) politika a řízení, (ii) portfolio a (iii) transakce. Tato doporučení zahrnují dvacet pět různých nástrojů, jako například měření energetické účinnosti portfolio. Na transakční úrovni mají návrhy prosadit pomoc klientům při identifikaci a hodnocení aspektů energetické účinnosti v rámci projektů a aktiv. Přijetí těchto doporučení nejenže umožňuje finančním institucím reformovat své postupy, ale také usnadňuje financování opatření energetické účinnosti, která jsou v souladu s cíli v oblasti změny klimatu. V neposlední řadě zpráva rozšiřuje doporučení pro další zúčastněné strany a tvůrce politik, a zdůrazňuje potřebu posílit kapacity pro zavádění opatření v oblasti energetické účinnosti.

Regulace napříč odvětvími

- 07/11: Rada EU - Rada a Parlament dosáhly předběžné dohody o okamžitých platbách - Rada

EU a Evropský parlament dosáhly politické dohody o [návrhu](#) nařízení o okamžitých platbách, které zlepšují dostupnost možností okamžitých plateb v eurech pro spotřebitele a podniky v EU a v zemích EHP. Klíčovými body jsou:

1. Posílení strategické autonomie: cílem dohody je snížit nadměrnou závislost na finančních institucích a infrastruktuře třetích zemí, a tím zlepšit strategickou autonomii evropského hospodářského a finančního sektoru;
  2. Funkce okamžité platby: okamžité platby umožňují převody peněz do deseti sekund, nepřetržitě i mimo běžnou pracovní dobu, a to nejen v rámci jedné země, ale i mezi jednotlivými členskými státy EU;
  3. Povinnosti poskytovatelů platebních služeb: poskytovatelé platebních služeb, kteří nabízejí standardní úhrady v eurech, budou nyní povinni poskytovat služby okamžitých plateb v eurech, přičemž poplatky za okamžité platby nebudou moci být vyšší než poplatky za standardní úhrady;
  4. Přístup platebních institucí: platební instituce a instituce elektronických peněz získají přístup k platebním systémům a po přechodném období budou povinny nabízet okamžité platby;
  5. Ověřovací opatření: poskytovatelé okamžitých plateb budou povinni ověřovat shodu IBAN a jména příjemce, což zvýší bezpečnost tím, že plátce upozorní na možné chyby nebo podvody (toto ověřování se vztahuje i na běžné převody);
  6. Kontrolní doložka: byla zařazena revizní doložka, která vyžaduje, aby Komise předložila zprávu hodnotící vývoj úvěrových poplatků.
- 27/11: Rada EU -Jednotné evropské přístupové místo (ESAP) - Rada schválila [nařízení](#) o zřízení jednotného evropského přístupového místa (ESAP), platformy, která má investorům poskytnout snadný přístup k finančním informacím a informacím o udržitelnosti o společnostech a investičních produktech v EU. Cílem této iniciativy je nabídnout centralizovaný, uživatelsky přívětivý a digitální zdroj, který zvýší transparentnost pro investory, z čehož budou těžit zejména menší společnosti na menších kapitálových trzích. ESAP nabídne volný přístup ke stávajícím veřejným informacím, čímž investorům zajistí srovnatelné údaje pro rozhodování, aniž by na společnosti kladl další požadavky na podávání zpráv. Očekává se, že platforma ESAP bude k dispozici od léta 2027.
  - 13/11: ESAs - Pozměněné technické standardy pro mapování externích ratingových agentur pro hodnocení úvěrů - ESAs vydaly dva pozměněné prováděcí technické standardy ([ITS](#)) týkající se mapování úvěrových hodnocení od externích ratingových agentur (ECAI) v souladu s nařízením [CRR](#) a směrnicí [Solventnost II](#) odrážející posouzení přiměřenosti stávajících mapování a zrušení registrace tří ratingových agentur (CRA). Aktualizované ITS navrhnou změny v přidělování stupňů úvěrové kvality u čtyř externích ratingových agentur a zavádějí nové nebo revidované ratingové stupnice u sedmi externích ratingových agentur. Mezi příslušnými změnami je také vyloučení mapovacích tabulek pro tři zrušené ratingové agentury.

Kapitálové trhy

- 27/11: Rada EU - Nařízení o centrálních depozitářích cenných papírů - Rada přijala [nařízení](#), jehož cílem je modernizovat pravidla pro správu centrálních depozitářů cenných papírů (CDCP). Cílem tohoto nového předpisu je snížit finanční a regulační zátěž centrálních depozitářů, usnadnit jejich přeshraniční fungování a zároveň posílit finanční stabilitu, snížit náklady na dodržování předpisů a administrativní zátěž, zvýšit efektivitu vypořádání obchodů s cennými papíry v EU a podpořit přeshraniční služby centrálních depozitářů při současném posílení spolupráce v oblasti dohledu. Aktualizovaná pravidla zefektivňují postup pro centrální depozitáře cenných papírů z jednoho státu EU, aby mohly nabízet služby v jiném státě, čímž se snižují překážky přeshraničního vypořádání a zmírňují administrativní a finanční omezení. Dále bude, mimo jiné, zřízeno kolegium pro významné přeshraniční činnosti centrálních depozitářů, které má umožnit lepší dohled a přístup k informacím o centrálních depozitářích ze zemí mimo EU působících v EU. Současně by měla být zvýšena účinnost vypořádání zdokonalením prvků režimu vypořadací disciplíny, čímž se minimalizuje potřeba povinného odkupu, který by měl být aplikován pouze jako poslední možnost. Rovněž jsou nastíněny podmínky pro přístup centrálních depozitářů ke službám bankovního typu napříč měnami a hranicemi, čímž se rozšíří rozsah jejich služeb. Nařízení vstoupí v platnost 20 dní po vyhlášení v Úředním věstníku EU.

Investiční společnosti a investiční fondy

- 03/11: EFAMA - Nově schválená pravidla směrnice o správcích alternativních investičních fondů a směrnice SKIPCP zlepšují trh s fondy EU - EFAMA ve své tiskové zprávě chválí Evropskou komisi a (spolu)zákonodárce za to, že při revizi zachovali základní zásady směrnice [AIFMD](#) a směrnice [SKIPCP](#), a uznává, že tyto směrnice mají zásadní význam pro silný trh fondů a unii kapitálových trhů. Zatímco rámec pro delegování zůstává povětšinou nezměněn, nové požadavky na podávání zpráv zvyšují transparentnost, ale mohou způsobit určitou duplicitu. Flexibilita nástrojů likvidity je pro správce aktiv výhodná, nicméně zásahy do odkupů a úpisů jsou za určitých podmínek omezeny. Pokud jde o revidovanou směrnici AIFMD, EFAMA uznává možnost jmenování depozitářů napříč zeměmi v konkrétních případech, nicméně je proti úplnému depozitářskému pasu EU z důvodu obavy z možných důsledků pro ochranu investorů. Vystávají také obavy ohledně toho, zda fondy poskytující úvěry spadají do směrnice AIFMD, a ohledně dopadu požadavků na zadržování na řízení rizik fondu. V neposlední řadě EFAMA zpochybňuje odkazy na "nepřiměřené náklady" v rámci směrnice AIFMD a tvrdí, že neodpovídají zaměření směrnice a probíhajícím zprávám ESMA o AIF a SKIPCP.

Banky

- 21/11: EBA - Finální standardy pro orgány dohledu při posuzování nových interních modelů tržního rizika - EBA nedávno zveřejnila finální znění [návrhu](#) regulačních technických standardů (RTS), které popisují metodiku hodnocení používanou příslušnými orgány k ověřování toho, zda instituce dodržují požadavky na interní modely podle pravidel pro základní přezkum obchodního portfolia (FRTB). Tyto standardy jsou součástí výstupů čtvrté fáze [plánu](#) orgánu EBA týkajícího se přístupů k tržnímu riziku a úvěrovému riziku protistran. Příslušné RTS, mimo jiné, vyjasňují způsob, jakým příslušné orgány posuzují soulad s požadavky FRTB, přičemž se zaměřují na správu a řízení, interní modely měření rizika (míra rizika očekávaného schodku a zátěžového scénáře) a interní modely rizika selhání. RTS také předepisují povinné techniky hodnocení, a zároveň ponechávají některé nepovinné v závislosti na situaci instituce, čímž zajišťují jasnost očekávání, s nimiž se instituce setkávají během šetření ze strany příslušných orgánů. Instituce, které hodlají používat nový přístup interního modelu (IMA) pro výpočet kapitálových požadavků založených na tržním riziku, si musí zajistit souhlas příslušného orgánu, který zahrnuje komplexní posouzení interního modelu instituce s cílem

zajistit soulad s příslušnými regulačními ustanoveními.

- 17/11: EBA – Finální šablony pro sběr údajů o klimatu od bank v EU - EBA zveřejnila finální [šablony](#) určené pro shromažďování údajů o klimatu od bank v EU v rámci analýzy scénáře klimatických rizik Fit-for-55. Tyto šablony jsou opatřeny komplexními [pokyny](#), které uvádějí definice a pravidla pro shromažďování příslušných údajů. Orgán EBA rovněž zveřejnil [seznam](#) bank, které se na této činnosti podílejí. Tyto šablony jsou speciálně vytvořeny za účelem provedení iniciativy sběru údajů mezi 110 bankami v rámci EU, jejímž cílem je zachytit jak informace týkající se klimatu, tak finanční informace týkající se úvěrového rizika, tržního rizika a rizika v oblasti nemovitostí. Proces sběru dat zahrnuje dva zásadní aspekty: agregované údaje a údaje na úrovni protistrany. Agregované údaje poskytnou vzhled do širších rizik souvisejících s klimatem, která převládají v celém bankovním sektoru, zatímco zahrnutí údajů na úrovni protistrany umožní důkladné posouzení rizika koncentrace spojeného s významnými expozicemi vůči klimatu, a usnadní tak identifikaci zesilujících mechanismů a případných sekundárních dopadů.
- 10/11: ECB – Rozsah ratingů v rámci hodnocení úvěrového rizika Eurosystemu - ECB nedávno schválila společnost Scope Ratings GmbH jako novou externí ratingovou agenturu (ECAI) v rámci Eurosystemu pro hodnocení úvěrového rizika ([ECAI](#)), přičemž toto schválení je podmíněno splněním požadavků na způsobilost pro Eurosystem. Přestože ratingy Scope Ratings pro cenné papíry kryté aktivy (ABS) v současné době těmito požadavkům neodpovídají, ECB agenturu do své infrastruktury začlení s tím, že tento proces může trvat několik měsíců. Datum zahájení používání Scope Ratings v měnové politice bude oznámeno na internetových stránkách ECB. ECB rovněž zajišťuje průběžnou hloubkovou kontrolu všech přijatých externích ratingových agentur a jejich ratingů a zdůrazňuje, že se nesmí spoléhat pouze na externí ratingy, přičemž dohled nad ratingovými agenturami pak vykonává ESMA.

AML

- 27/11: EBA – Pokyny pro orgány dohledu nad CASP v oblasti AML/CFT - EBA [rozšířila](#) své [pokyny](#) pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT) pro orgány dohledu nad poskytovateli služeb kryptoaktiv (CASP), v rámci kterých uvádí kroky pro identifikaci a řízení rizik finanční kriminality v tomto odvětví. Rozšířením těchto obecných pokynů chce EBA zavést jednotný přístup členských států EU k dohledu nad poskytovateli služeb CASP a k řešení jejich potenciálních rizik v oblasti AML/CFT. Pokyny, mimo jiné, zdůrazňují potřebu jednotných očekávání v oblasti dohledu, vyzdvihují význam školení pracovníků příslušných orgánů a vytvářejí základ pro budoucí specifické pokyny přizpůsobené pro CASP. Novelizované pokyny vstoupí v platnost 30. prosince 2024, přičemž příslušným orgánům bude poskytnuta dvouměsíční lhůta pro podávání zpráv o jejich dodržování.

ČESKÁ REPUBLIKA

Regulace napříč odvětvími

- 20/11: ČNB – Výzva zájemcům o získání povolení podle nařízení MiCA - ČNB zveřejnila výzvu subjektům, které poskytují nebo plánují poskytovat služby v oblasti kryptoaktiv, aby projevily zájem o získání příslušného povolení podle nařízení [MiCA](#). Výzva se týká poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy podle hlavy V nařízení MiCA, vydavatelů tokenů vázaných na aktiva podle hlavy III nařízení MiCA nebo vydavatelů elektronických peněz (EMI nebo VEPMR), kteří budou vydavateli tokenů elektronických peněz podle hlavy IV nařízení MiCA. Výzva se naopak nevztahuje například na úvěrové instituce, centrální deponitáře cenných

papírů, obchodníky s cennými papíry, organizátory trhu, instituce elektronických peněz (EMI), vydavatele elektronických peněz malého rozsahu (VPMR), správcovské společnosti SKIPCP a správce alternativních investičních fondů. V případě zájmu o získání povolení dle nařízení MiCA by měly příslušné subjekty poskytnout ČNB informace prostřednictvím tohoto [formuláře](#).

- 09/11: Vláda - Návrh zákona o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitálního financování (zákon o digitálním financování) - Vláda České republiky ukončila připomínkové řízení k [návrhu](#) zákona o digitálních financích, který má do českého právního řádu implementovat nařízení [DORA](#) a nařízení [MiCA](#). Návrh obsahuje, mimo jiné, úpravu přestupků a pravomocí ČNB jako orgánu dohledu nebo zvláštní režim pro rezervu aktiv vydavatelů tokenů vázaných na aktiva nebo tokenů elektronických peněz. V souladu s požadavky obou nařízení se navrhuje stanovit účinnost zákona na 30. června 2024, 30. prosince 2024 a 17. ledna 2025.

AML

- 24/11: FAÚ - Konsolidovaný seznam funkcí, které zakládají status politicky exponované osoby - FAÚ zveřejnil informaci, že EK vydala konsolidovaný [seznam](#) funkcí, které udělují status politicky exponované osoby (PEP) v členských státech EU, mezinárodních organizacích akreditovaných při těchto státech a institucích a orgánech EU. Tento seznam obsahuje konkrétní funkce napříč jednotlivými členskými státy EU, mezinárodními organizacemi napojenými na tyto státy a orgány EU, které udělují osobám status PEP ve smyslu § 4 odst. 5 písm. a) zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění. Podrobnější informace o tomto seznamu a jeho využití týkající se zahraničních PEP jsou k dispozici na webových stránkách FAÚ [zde](#).

Mgr. Ondřej Havlíček, LL.M.

JUDr. Kristýna Tupá, Ph.D., LL.M.

Mgr. Martin Svoboda

[Schönherr Rechtsanwälte GmbH, organizační složka](#)

Jindřišská 937/16

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 996 500

Fax: +420 225 996 555

e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)